

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi (BAİBÜEFD)
 Bolu Abant İzzet Baysal University
 Journal of Faculty of Education

2025, 25(2), 1287–1302. [https://dx.doi.org/ 10.17240/aibuefd.2025..-1551302](https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2025..-1551302)

Bolu'daki Özel Okullarda Müzik Dersine Yönelik Veli Beklentileri ve Müzik Öğretmeni Görüşleri*

Parents' Expectations and Music Teachers' Views on Music in Private Schools in Bolu

Buse USTAOĞLU¹ ID, **Dolunay AKGÜL BARIŞ² ID**

Geliş Tarihi (Received): 16.09.2024

Kabul Tarihi (Accepted): 05.05.2025

Yayın Tarihi (Published): 15.06.2025

Öz: Günümüzde sayıları giderek artan özel okulların sanatsal dersler kapsamında sunduğu olanaklar temel alınarak bu çalışma, özel eğitim kurumlarında verilen müzik derslerini veli beklentileri ve müzik öğretmenlerinin görüşleri çerçevesinde değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Araştırma, ailelerin yaş, cinsiyet, meslek ve eğitim seviyelerinin bu beklentilerde bir farklılık yaratıp yaratmadığını incelemekte, ayrıca öğrencinin eğitim seviyesine bağlı olarak bu beklentilerin değişip değişmediği olasılığını da araştırmaktadır. Araştırma verileri, 2018-2019 eğitim öğretim yılında Bolu ilindeki 11 özel okulda eğitim gören 328 öğrenci velisi ve bu okullarda görev yapan 11 müzik öğretmenlerine uygulanan anketlerle elde edilmiştir. Çalışmada, velilerin müzik dersini önemli gördüğü, ancak okul imkânlarını yetersiz bulduğu tespit edilmiştir. Velilerin, müzik dersinin çocuklarının gelişimine katkı sağladığını, ancak ders saatlerini yetersiz buldukları sonucuna varılmıştır. Çocukların dersi önemseyip keyif aldıkları tespit edilmiştir. Ayrıca, velilerin enstrüman eğitimi için hafta sonu kursları ve daha fazla müzik öğretmeni talep ettikleri, bunun yanı sıra, incelenen demografik faktörlerin veli beklentileri üzerinde anlamlı farklılıklar oluşturduğu belirlenmiştir. Müzik öğretmenlerinin görüşlerine göre ise, velilerin müzik dersine yeterli önemi vermediği, dersin işlenmesi için okul imkânlarının yetersiz olduğu ve okullarda birden fazla müzik öğretmenine ihtiyaç duyulduğu sonucuna ulaşılmıştır. Müzik derslerinin daha etkili olabilmesi ve eğitimin kalitesini artırmak için, okullarda modern ekipmanlarla donatılmış müzik sınıfları oluşturulmalı ve farklı alanlarda uzmanlaşmış birden fazla müzik öğretmeni istihdam edilerek ders ortamları öğrenci odaklı bir yaklaşımla yeniden yapılandırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Özel okul, Veli beklentileri, Müzik dersi, Müzik öğretmeni

&

Abstract: The aim of this study is to analyze music education in private institutions based on parental expectations and the perspectives of music teachers. The research investigates whether family factors such as age, gender, occupation, and education level influence these expectations, as well as whether these expectations change according to the student's grade level. Data was collected through surveys administered to 328 parents and 11 music teachers across 11 private schools in Bolu during the 2018-2019 academic year. The findings reveal that while parents view music education as important, they find school resources inadequate. Parents acknowledge the benefits of music education for their children's development but consider the class hours insufficient. Children are found to value and enjoy the music classes. Additionally, parents have requested weekend instrument courses and more music teachers. Demographic factors were shown to create significant variations in parental expectations. According to music teachers, parents do not sufficiently value music education, school resources are inadequate for conducting the classes, and there is a need for multiple music teachers in schools. To enhance the effectiveness of music education and improve its quality, it is recommended that schools be equipped with modern music classrooms and employ multiple music teachers with expertise in various areas, restructuring the learning environment to be more student-centered.

Keywords: Private School, Parent Expectations, Music Lesson, Music Teacher

Atıf/Cite as: Ustaoglu, B. & Barış, D. A. (2025). Bolu'daki özel okullarda müzik dersine yönelik veli beklentileri ve müzik öğretmeni görüşleri. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(2), 1287-1302, [https://dx.doi.org/ 10.17240/aibuefd.2025..-1551302](https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2025..-1551302).

İntihal-Plagiarism/Etik-Ethic: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği, araştırma ve yayın etiğine uyulduğu teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and it has been confirmed that it is plagiarism-free and complies with research and publication ethics. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aibuefd>

Copyright © Published by Bolu Abant İzzet Baysal University– Bolu

* Bu makale birinci yazarın "Bolu'daki özel okullarda müzik dersine yönelik veli beklentileri ve müzik öğretmeni görüşleri" başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

¹ Sorumlu Yazar: Buse Ustaoglu, busedebagolu@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0007-9162-8942>

² Prof. Dr. Dolunay Akgül Barış, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Güzel Sanatlar Eğitim Bölüm, dolunayakgul@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-7920-4062>

1. GİRİŞ

Müzik, seslerin ritim, melodi, armoni ve tını gibi unsurlar kullanılarak düzenlenmesiyle oluşturulan, estetik bir deneyim sunmayı amaçlayan sanatsal bir ifade biçimidir. Bireysel ve toplumsal bağlamda farklı anlamlar taşıyan müzik, duygu ve düşüncelerin iletilmesine, kültürel değerlerin aktarılmasına ve estetik bir zevk yaratılmasına hizmet eden çok yönlü bir iletişim aracıdır. Müzik, sesler aracılığıyla ifade edilen bir sanat dalıdır. Temel malzemesi seslerdir; bu sesleri bir araya getirerek düzenleyen ve bir sanat eseri haline dönüştüren ise insandır. Müzik, bireylere duygu ve düşüncelerini seslerle ifade etme imkânı sunan bir "dil" olarak kabul edilmektedir (Say, 2002, s. 12). Uçan'a (1996, s. 23) göre müzik, duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri estetik bir bütünlük içinde birleştirip uyumlu bir şekilde işleyen bir sanat formudur.

Müzik, yaşamın her aşamasında ve hemen her alanında insanı kuşatarak duygusal ve bilişsel derinliklere değer katan, hayatın ayrılmaz bir parçasıdır. İlk müzik deneyimi annenin kalp atışlarıyla anne karnında başlar ve zamanla bu deneyim, insanın müzikle kurduğu ilişkide bir dönüşüm geçirir. Bu etkileşim, giderek çeşitlenir ve zenginleşir, yaşam boyu devam eden bir süreç halini alır.

Müzik eğitimi, bireyin eğitim-öğretim sürecinde çok yönlü gelişimini destekleyen kritik bir unsurdur. Özellikle erken yaşlardan itibaren alınan müzik eğitimi, çocukların bilişsel, duyuşsal, psikomotor ve sosyal gelişimlerini olumlu yönde etkileyerek onların kültürel birikimlerine önemli katkılar sağlar. Bununla birlikte, müzik eğitiminin bireyde estetik duyarlılık ve yaratıcı düşünme becerilerini de geliştirdiği bilinmektedir. Bu bağlamda, müzik eğitiminin, belirlenen amaçlar doğrultusunda özenle yapılandırılması ve hedefine uygun bir şekilde hayata geçirilmesi, hem bireysel hem de toplumsal gelişim açısından önem taşımaktadır.

Modern eğitim sisteminde, sadece akademik başarıya odaklanmak yeterli görülmemekte; sanat derslerinin de eğitimin vazgeçilmez bir unsuru olduğu giderek daha fazla kabul görmektedir. Sanat eğitiminin ayrılmaz bir parçası olan müzik dersleri ise, eğitim sürecinde her geçen gün daha fazla değer kazanmakta ve öğrencilerin bütünsel gelişiminde önemli bir rol üstlenmektedir. İçinde bulunduğumuz bilgi ve iletişim çağında, eğitim kurumlarına yönelik talepler artmakta, veliler çocuklarına en iyi eğitim olanaklarını sunmayı amaçlamaktadır. Ekonomik güç kazanan veliler, çocuklarını daha kaliteli eğitim sunan okullara yönlendirmektedirler (Kulaksızoğlu, Çakar ve Dilmaç, 1999, s. 233).

Eğitim talebinin artmasıyla birlikte, aileler çocuklarının geleceği için bütçelerinden fedakârlık yaparak daha iyi eğitim imkânları sağlamaya çalışmaktadırlar (Türkiye Eğitim Meclisi Raporu, 2014). Bu bağlamda, velilerin özel okullardan beklentileri oldukça yüksek olup özel okullar da bu farkındalıkla hizmet sunmaya devam etmektedir. Özel okullar, veliler tarafından nitelikli öğretmen kadroları, okulun fiziksel koşulları, sosyal etkinlikler ve güvenlik gibi faktörler göz önünde bulundurularak tercih edilmektedir. Günümüzde aileler, çocuklarının özel ilgi ve kapsamlı bir eğitimle desteklenmesini arzulamakta ve bu yönde yüksek beklentiler içinde bulunmaktadır. Devlet okullarında bu ihtiyaçların karşılanmadığını düşünen veliler, çözümü özel okullarda aramaktadır. Bu durumu bilen özel okullar, veli beklentilerini karşılayacak şekilde ders planlamalarını düzenler. Akademik başarılarının yanı sıra, sportif ve sanatsal etkinlikleriyle de ön plana çıkan özel okullar, bu yönleriyle fark yaratmaktadır.

Açıkan (1989, s. 84), özel okul velilerinin en önemli beklentilerinin, çocuklarının daha nitelikli bir eğitim alması, onlara daha fazla ilgi gösterilmesi ve okul ile aile arasındaki iletişimin sıkı tutulması gerektiği yönünde olduğunu belirtmiştir. Velilerin beklentileri arasında çocuklarının prestijli bir fakülteye kabul edilmesi, en az bir yabancı dili akıcı şekilde öğrenmesi ve kişisel gelişimlerinin desteklenmesi öncelikli olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışmalardan farklı olarak, Fındıkçı (1997, s.53), okulun uzun bir geçmişe sahip olması, yabancı dil eğitiminin önemi ve akademik başarının, okul tercihlerinde etkili faktörler olduğunu ortaya koymaktadır. Benzer şekilde, Bayram (1997, s.30-32) de öğretmen kadrosunun kalitesi, yabancı dil eğitimi ve çocukların yeteneklerinin keşfedilmesinin özel okul tercihlerinde kilit rol oynadığını vurgulamaktadır. Hesapçıoğlu'nun (1999, s. 183-202) çalışmasında da eğitim kadrosunun niteliği ve yabancı dil öğrenme olanaklarının belirleyici unsurlar arasında yer aldığı görülmektedir. Demir (2000, s.38) ise, velilerin özel okul tercihinde öğretmen yeterliliğine özel bir önem verdiklerini belirtmiştir. Özkar

(2002), velilerin özel okullardan beklentilerinin başında çocuklarının sorumluluk sahibi bireyler olarak yetiştirilmesi olduğunu vurgulamıştır.

Kaya-Kürekçi (2002), velilerin okul tercihinde disiplin, öğretmen kadrosunun kalitesi ve sınıf mevcutlarının az olmasının kritik faktörler arasında yer aldığını vurgulamıştır. Akdoğan'ın (2014) çalışmasında ise velilerin okulun temizliği, öğretmenlerle sürekli iletişim hâlinde olunması ve öğrencilerin yakından takip edilmesi gibi unsurlara öncelik verdikleri ortaya çıkmıştır. Nartgün ve Kaya (2016, s. 153-167) ise velilerin okul seçiminde çocuğun mutluluğu, kişisel gelişim, yabancı dil eğitimi ve sosyal olanaklara büyük önem verdiklerini belirtmişlerdir. Bozyiğit (2017, s. 538-540), velilerin özel okul seçiminde öğretmen kadrosunun kalitesi ile yabancı dil eğitiminin etkinliğine özel bir vurgu yaptığını tespit etmiştir.

Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri'nde, velilerin özel okullardan memnuniyetlerini ve beklentilerini inceleyen çalışmalar dikkat çekici sonuçlar sunmaktadır. Falbo ve diğerlerinin (2013) Teksas'ta yaptıkları araştırmada, sosyo-ekonomik durumu iyi olan veliler okullarından memnunken, daha düşük gelirli velilerin daha yüksek bir memnuniyet ifade ettikleri saptanmıştır. Gibbons ve Silva'nın (2008, p. 321) çalışması ise, velilerin okul seçiminde kendi memnuniyetlerini çocuklarının mutluluğuna tercih ettiklerini ortaya koymuştur. Son olarak, Smedley'nin (1995, p. 96-103) araştırması, velilerin okul seçiminde güvenlik ve akademik başarı gibi faktörleri ön planda tuttuklarını vurgulamış, ancak bu tercihler sosyo-ekonomik duruma göre farklılık göstermektedir.

Genel olarak literatür değerlendirildiğinde, özel okul velilerinin beklentilerinin zaman içinde değişim gösterse de kaliteli eğitim, yabancı dil eğitimi ve bireysel gelişim gibi temel unsurların süreklilik arz ettiği görülmektedir.

Çağdaş eğitim sistemi içinde kültürel ve bilimsel derslerin yanı sıra sanatsal derslerin önemi vurgulanmakta, veliler tarafından tercih edilen özel okullar, çocukların sadece akademik başarılarına değil, ilgi ve yeteneklerine de odaklanarak eğitim sunmaktadır (Sarıçay, 2012). Veliler, çocuklarının yalnızca standart ders programlarıyla sınırlı kalmasını istememekte, onların ilgi duydukları alanlarda da gelişim göstermelerini talep etmektedirler. Gün geçtikçe sayıları artan özel okullar, standart derslerin yanı sıra sanatsal eğitime de geniş bir yer ayırarak eğitim programlarını daha kapsamlı hale getirmektedir. Yapılan çeşitli çalışmalar, bu durumun özel okulların tercih edilme nedenlerinden biri olduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda, velilerin müzik dersi gibi sanatsal içerikli derslerden beklentilerinin belirlenmesi ve müzik öğretmenlerinin konuya dair düşüncelerinin ortaya konulması önem arz etmektedir. Araştırmanın temel sorusu şu şekildedir: Özel okullarda müzik dersine yönelik velilerin ve müzik öğretmenlerinin beklentileri nelerdir?

1.1. Araştırmanın amacı

Bu çalışmanın temel amacı, özel eğitim kurumlarında verilen müzik derslerinin, veli beklentileri ve müzik öğretmenlerinin bakış açıları doğrultusunda analiz edilmesidir. Araştırma, ailelerin yaş, cinsiyet, meslek ve eğitim seviyelerinin bu beklentilerde bir farklılık yaratıp yaratmadığını incelemekte, ayrıca öğrencinin eğitim seviyesine (ilkokul, ortaokul, lise) bağlı olarak bu beklentilerin değişip değişmediği olasılığını da araştırmaktadır.

1.2. Araştırmanın önemi

Yapılan literatür incelemesi sonucunda, müzik dersine ilişkin veli ve öğrenci görüşleri ile veli beklentilerine yönelik çalışmalara ulaşılmıştır. Ancak, özel okullar bağlamında velilerin müzik dersine dair beklentilerine odaklanan bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu çalışma, Bolu ilindeki 11 özel okulda eğitim gören öğrencilerin velileri ile bu okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin beklentilerini belirlemeye yönelik ilk kapsamlı araştırmadır. Özellikle özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin, velilerin müzik dersine dair beklentileri konusundaki farkındalıklarını ve dersin

niteliğine ilişkin düşüncelerini ortaya koyması bakımından önemli bir katkı sunmaktadır. Ayrıca bu araştırma, ileride gerçekleştirilecek benzer konulardaki çalışmalara rehberlik etmesi bakımından da değerli bir öncül niteliğindedir.

1.3. Sayıltı ve Sınırlılıklar

Bu çalışmada yer alacak anketlerin, araştırma kapsamındaki veli ve müzik öğretmenleri tarafından dürüst ve samimi bir şekilde yanıtlanacağı, araştırmanın temel varsayımlarından biridir. Araştırmanın sınırlılıklarına gelince; Bolu'da bulunan 11 farklı özel okulda okuyan öğrencilerin ebeveynleri ve bu okullarda görev yapan müzik öğretmenleri ile sınırlı tutulmuştur.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın modeli

Bu çalışma, hem korelasyonel hem de betimsel araştırma türlerine dâhil edilen bir yaklaşım sergilemektedir. Korelasyonel araştırmalar, değişkenler arasında herhangi bir müdahale olmaksızın ilişkilerin incelendiği araştırma yöntemleridir (Büyüköztürk, 2006, s. 16). Betimsel araştırmalar ise, bir konu hakkında mevcut durumu anlamak için veri toplamak amacıyla kullanılan yöntemlerdir. Bu çalışma, ilk aşamada betimsel veriler sunarak korelasyonel bir analiz gerçekleştirmiştir. Ölçekler, velilerin ve öğretmenlerin müzik dersi hakkındaki görüşlerinin sistematik bir şekilde toplanmasını ve analiz edilmesini sağlamaktadır.

2.2. Araştırmanın çalışma grubu

Çalışmaya, Bolu'daki 11 farklı özel okul dahil edilmiştir. Bu okullarda ilköğretim kademesinden lise kademesine kadar öğrenim gören öğrencilerin velilerine ve okulda görev yapan müzik öğretmenlerine anket uygulanarak çalışma yapılandırılmıştır.

2.3. Veri toplama aracı ve süreci

Araştırmanın alt problemlerine yanıt bulmak amacıyla, Bolu'daki 11 özel okulun farklı eğitim düzeyindeki öğrenci velilerine ve müzik öğretmenlerine anketler uygulanmıştır. Velilerin ve müzik öğretmenlerinin müzik dersi beklentilerini ölçmek için hazırlanmış anket ve kişisel bilgi formları kullanılmıştır. Araçlar, veli ve öğretmen görüşleri dikkate alınarak, uzman önerileri doğrultusunda gözden geçirilmiş ve pilot uygulamalarla güvenilirlikleri test edilmiştir. Çalışma, 700 öğrenci velisi ve 11 müzik öğretmenine ulaşmayı hedeflemiştir. Anketler, veli ve müzik öğretmeni beklentilerini 5 dereceli Likert ölçeği ile ölçmektedir.

Veli beklenti ölçekleri, araştırmacı tarafından doğrudan okullara iletilmiş ve bu süreçte rehberlik servisi ve okul müdürleri aracılığıyla velilere dağıtılmıştır. Doldurulan ölçekler ise aynı yolla geri toplanmıştır. Ayrıca, öğretmenlere yönelik anketler, araştırmacı tarafından teslim edilip yanıtlandıktan sonra geri alınmıştır. Bu yöntem, veri toplama sürecinde sistematik bir yaklaşımın benimsenmesini sağlamıştır.

2.4. Verilerin analizi

Bu çalışma kapsamında, geliştirilen anketler özel okul ortamına uygun olarak özelleştirilmiştir. Analiz sürecinde, velilerin beklentilerinin yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi ve meslek gibi değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiştir. Ayrıca, öğrenci düzeyine bağlı olarak veli beklentilerindeki farklılıklar da araştırılmıştır. Verilerin normallik testi Kolmogorov-Smirnov testi kullanılarak yapılmıştır, çünkü örneklem büyüklüğü 50'nin üzerindedir (Elliott & Woodward, 2007, p. 77-79). Kategorik değişkenler arasında karşılaştırmalar, Mann-Whitney U testi kullanılarak gerçekleştirilmiş, meslek değişkeninin alt grupları arasındaki farklar ise Kruskal-Wallis H testi ile değerlendirilmiştir. Yaş ve öğrenci düzeyi değişkenlerinin alt grupları arasındaki karşılaştırmalar ise hem Kruskal-Wallis H testi hem de Mann-Whitney U testi ile yapılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen bulgular ve bu bulgulara yönelik değerlendirmeler sunulmaktadır. Araştırma kapsamında ele alınan dört alt problem bulunmaktadır. İlk olarak özel okullarda velilerin müzik dersine yönelik beklentilerinin neler olduğu incelenmiştir. İkinci olarak, müzik öğretmenlerinin müzik dersine dair beklentileri ve görüşleri araştırılmıştır. Üçüncü alt problemde ise, veli beklentilerinin farklı demografik faktörlere göre farklılık gösterip göstermediği ele alınmıştır. Dördüncü ve son alt problemde ise, veli beklentilerinin öğrencinin eğitim seviyesine göre anlamlı bir farklılık içerip içermediği üzerine bulgular sunulmuştur.

3.1. Özel okullarda müzik dersine yönelik veli beklentileri

Araştırma, özel okul velilerinin müzik dersine ilişkin beklentilerini ve bu dersin çocuklar üzerindeki etkilerini kapsamlı bir şekilde incelemiştir.

Tablo 1.

Özel Okullarda Müzik Dersine Yönelik Veli Beklentileri

	Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Hiç	Fikrim Yok
1-Okulun sağladığı imkânlar müzik dersinin işlevini karşılıyor	28	101	153	31	15
2-Sınıf içi ve sınıf dışı yapılan etkinlikler yeterlidir	26	91	158	40	13
3-Müzik dersi ders saati öğrencinin müzikal gelişimi için yeterlidir	22	70	161	58	17
4-Çocuğum müzik dersini seviyor	134	108	82	2	2
5-Çocuğum müzik dersinde eğleniyor	136	96	86	4	6
6-Çocuğum müzik dersinde öğreniyor	91	112	106	13	6
7-Müzik dersi çocuğumun gelişimini olumlu etkiliyor	128	109	64	6	21
8-Müzik dersi notunu önemsiyorum	123	119	68	17	1
9-Müzik dersini diğer dersler kadar önemsiyorum	118	99	89	21	1
10-Çocuğumun müziksel yeteneğini öğretmen destekliyor	56	79	81	39	73
11-Çocuğumun okulda en az bir enstrüman çalmasını istiyorum	200	66	43	16	3
12-Çocuğumu okul dışı müzik kurslarına gönderiyorum	80	31	28	185	4
13-Okuldaki müzik öğretmeni sayısı birden fazla olmalıdır	107	70	41	21	89
14-Hafta sonları okulda müzik kursları olmalıdır	134	69	66	22	37
15-Çocuğumun müzik dersinde müzik tarihi ve müzik kültürü hakkında farkındalık kazanabileceği bilgiler öğrenmesini isterim	153	88	59	17	11
16-Müzik dersi için istenilen materyalleri eksiksiz temin etmeye çalışırım	206	108	9	4	1
17-İl içerisinde olan müziksel etkinlik ve faaliyetleri çocuğumla birlikte takip etmeye çalışırım	56	70	118	77	7
18-Müzik dersinin gereksiz olduğunu düşünüyorum	-	6	16	289	17
19-Çocuğum müzik dersinden düşük not aldığı için çok sinirleniyorum	61	43	55	141	28

Tablo 1’de, velilerin müzik dersinin işlevini ne derece karşıladığını değerlendiren ilk soruda, %30 oranında bir kesim okulun imkânlarının büyük ölçüde yeterli olduğunu belirtirken, %46’sı bu imkânların sadece kısmen yeterli olduğunu ifade etmiştir. %9,5’lik bir kesim ise imkânların tamamen yetersiz olduğunu

vurgulamıştır. Sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklerin yeterliliğine dair verilen yanıtlar, velilerin %48,2'sinin bu etkinlikleri kısmen yeterli bulduğunu, %27'sinin ise büyük ölçüde yeterli olduğunu ortaya koymuştur. %12'lik bir oran ise etkinliklerin hiç yeterli olmadığını belirtmiştir. Müzik dersi saatlerinin çocukların müzikal gelişimi için yeterliliği konusunda, velilerin %49'u saatlerin kısmen yeterli olduğunu ifade ederken, %21,3'ü büyük ölçüde yeterli bulduğunu, %17,7'si ise saatlerin hiç yeterli olmadığını belirtmiştir. Bu sonuç, velilerin çoğunluğunun mevcut müzik dersi saatlerini yetersiz bulduğunu göstermektedir.

Çocuklarının müzik dersini ne kadar sevdiğine dair verilen yanıtlarda, %40,9'luk bir kesim çocuklarının müzik dersini tamamen sevdiğini, %32,9'u büyük ölçüde sevdiğini, %25'i ise kısmen sevdiğini ifade etmiştir. Ayrıca, velilerin %41,5'i çocuklarının müzik dersinde tamamen eğlendiğini, %29,3'ü ise büyük ölçüde eğlendiğini belirtmiştir. Bilgi öğrenme açısından, %34,1'lik bir kesim çocuklarının müzik dersinde büyük ölçüde bilgi öğrendiğini, %32,3'ü kısmen öğrendiğini, %27,7'si ise tamamen öğrendiğini ifade etmiştir.

Müzik dersinin çocukların gelişim süreçlerine olan katkısı konusunda ise, %39 ve %33,2'lik çoğunluk müzik dersinin olumlu etkiler sağladığını belirtmiştir. Ders notlarının önemi hakkında ise, %37,5'lik bir oran müzik ders notlarını tamamen, %36,3'lük bir kesim ise büyük ölçüde önemsediklerini ifade etmiştir. Velilerin %20,7'si ise kısmen önemsediklerini belirtmiştir.

Müzik dersinin diğer derslerle eşdeğer öneme sahip olup olmadığı sorusunda, %36'lık bir kesim müzik dersini diğer dersler kadar önemli bulurken, %30,2'si büyük ölçüde önemli, %27,1'i ise eşdeğer derecede önemli bulduğunu ifade etmiştir. Müzikal yeteneklere sahip öğrencilerin müzik öğretmenleri tarafından desteklenip desteklenmediği konusunda %24,7'lik bir kesim kısmen desteklendiğini, %24,1'lik bir kesim büyük ölçüde desteklendiğini, %22,3'ü ise bu konuda fikrinin olmadığını belirtmiştir.

Çocuklarının okulda en az bir enstrüman çalmasını isteyen velilerin oranı %61 olarak bulunmuştur, bu da enstrüman eğitiminin veliler için öncelikli bir beklenti olduğunu göstermektedir. Okul dışı müzik kurslarına çocuklarını gönderip göndermedikleri sorusunda, %56,4'lük bir kesim çocuklarını hiç göndermediklerini belirtirken, %24,4'lük bir oran tamamen gönderdiklerini ifade etmiştir. Ayrıca, %32,6'lık bir kesim okulda birden fazla müzik öğretmeni olması gerektiğini belirtirken, %27'si bu konuda herhangi bir görüş belirtmemiştir. Velilerin %40,9'u hafta sonları okullarda müzik kurslarının düzenlenmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Müzik tarihi ve kültürü hakkında farkındalık sağlanması konusunda, %46,6'lık bir kesim çocuklarının bu konularla ilgili bilgi edinmelerini istemektedir. Müzik dersi için gerekli materyallerin temin edilmesi hususunda, %62,8'lik bir kesim materyalleri eksiksiz olarak temin ettiklerini belirtirken, %32,9'u büyük ölçüde temin ettiklerini ifade etmiştir. İl içindeki müzik etkinliklerini takip etme konusunda ise, %36'lık bir kesim kısmen, %23,5'lik bir kesim hiç, %21,3'lük bir kesim ise büyük ölçüde takip ettiklerini bildirmiştir.

Son olarak müzik dersinin gereksiz olup olmadığı sorusuna, katılımcıların %88,1'i müzik dersinin hiç gereksiz olmadığını belirtmiştir. Çocuklarının müzik dersinden düşük not aldığı velilerin %43'ü bu duruma hiç sinirlenmediklerini, %18,6'sı tamamen sinirlendiklerini, %16,8'i ise kısmen sinirlendiklerini ifade etmiştir. Bu bulgular, özel okul velilerinin müzik dersi hakkındaki beklentilerini ve bu dersin çocuklarının gelişim sürecindeki etkilerini detaylı bir şekilde yansıtmaktadır.

Velilerin müzik dersine yönelik genel algısı, dersin çocukların gelişimine katkı sağladığı ve eğlenceli bir öğrenme ortamı sunduğu yönündedir. Ancak, dersin işlevselliği ve imkânlarının yeterliliği konusunda bazı eksiklikler olduğu görülmektedir. Veliler, müzik dersinin çocukların hem bireysel hem de kültürel gelişiminde önemli bir rol oynadığını düşünmekle birlikte, ders saatlerinin artırılması, enstrüman eğitiminin yaygınlaştırılması ve yetenekli öğrencilerin daha fazla desteklenmesi gibi konularda iyileştirme beklentisi içindedir. Bu durum, müzik dersinin yalnızca bir eğlence veya hobi alanı değil, aynı zamanda çocukların çok yönlü gelişimini destekleyen bir araç olarak görülmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

3.2. Özel okullarda müzik dersine yönelik müzik öğretmeni görüşleri

Müzik öğretmenlerinin, özel okullardaki müzik dersine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanan araştırma sorularına verdikleri yanıtlar, çeşitli bulgular ortaya koymuştur. Öğretmenlerin %81,8'i, velilerin dersten beklentilerinin performanslarını kısmen olumlu yönde etkilediğini, %18,2'si ise bu beklentilerin hiç olumlu etki yaratmadığını belirtmiştir. Öğretmenlerin %72,7'si, velilerin müzik dersinden beklentilerinin kendileri üzerinde büyük ölçüde baskıya neden olduğunu, %18,2'si tamamen, %9,1'i ise kısmen baskı yarattığını ifade etmiştir. Okul tarafından temin edilen enstrümanların sayısı ve çeşitliliği ile ilgili olarak, %81,8'lik bir oran, bu teminin hiç yeterli olmadığını belirtirken, %90,9'u okulda çeşitli çalgılar için kurslar ve etkinlikler düzenlendiğini ifade etmiştir. Öğrencilerin ulusal ve yerel müzik etkinliklerine katılımına yönelik destek ise %81,8'lik bir kesim tarafından büyük ölçüde sağlandığı belirtilmiştir.

Velilerin müzik dersini sadece çalgı çalmak ve şarkı söylemek olarak gördüğü yönündeki soruya, müzik öğretmenlerinin %90,9'u, velilerin müzik dersini sadece bu faaliyetlerle sınırlı gördüğünü belirtmiştir. Ayrıca, müzik öğretmenlerinin tamamı, velilerin çocuklarının koro ve çalgı gruplarında yer almasını tamamen istediğini ifade etmiştir.

Müzik öğretmenleri, velilerin beklentilerinin kendileri üzerinde baskı oluşturduğunu, ancak bu beklentilerin performanslarına kısmen olumlu katkı sağladığını belirtmiştir. Enstrüman teminindeki yetersizlik temel bir sorun olarak öne çıkarken, düzenlenen kurs ve etkinlikler bu eksikliği gidermeye yönelik bir çaba olarak değerlendirilmektedir. Velilerin müzik dersini sınırlı bir çerçevede algılaması, dersin kapsamının genişletilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Tablo 2.

Özel Okullarda Müzik Dersine Yönelik Müzik Öğretmeni Görüşleri

	Tamamen	Büyük	Kısmen	Hiç	Fikrim
	Ölçüde	Ölçüde	Ölçüde	Ölçüde	Yok
1-Okulun sağladığı imkânlar müzik dersinin işlevini karşılıyor	-	3	8	-	-
2-Okulda müzik dersi için gerekli donanıma sahip bir müzik dersliği mevcut	1	2	7	1	-
3-Müzik dersi ders saati 1 saatten fazla olmalıdır	-	10	1	-	-
4-Okuldaki müzik öğretmeni sayısı birden fazla olmalıdır	11	-	-	-	-
5-Veliler yapılan çalışmaları destekliyor	-	7	4	-	-
6-Veliler ders için istenilen materyalleri eksiksiz temin ediyor	7	4	-	-	-
7-Veliler müzik dersini diğer dersler kadar önemsiyor	-	-	9	2	-
8-Veliler müzik konusunda yetenekli öğrencileri müzik kurslarıyla destekliyor	-	5	6	-	-
9-Velilerin müzik dersinden beklentileri performansını olumlu yönde etkiliyor	-	-	9	2	-
10-Velilerin müzik dersinden beklentileri üzerimde baskı yaratıyor	2	8	1	-	-
11-Okulumuzda bulunan enstrüman sayısı ve çeşitliliği yeterli	-	1	1	9	-
12-Okul içerisinde çeşitli çalgılara yönelik kurslar ve etkinlikler düzenlerim	1	10	-	-	-
13-Müzikle ilgili olan ulusal ve yerel etkinliklere öğrencilerin katılımı için gerekli desteği ve imkânı sağlarım	-	9	2	-	-
14-Veliler müzik dersini sadece çalgı çalınan şarkı söyleyen bir ders olarak görüyorlar	10	1	-	-	-
15-Veliler çocuklarının koro ve çalgı gruplarında yer almasını istiyorlar	11	-	-	-	-

3.3. Değişkenlere (cinsiyet-yaş-meslek ve eğitim düzeyi) göre veli beklentileri farklılık göstermekte midir?

Bu bölümde, araştırmanın üçüncü alt problemi olan “Veli beklentileri cinsiyet, yaş, meslek ve eğitim düzeyi gibi değişkenlere göre farklılık göstermekte midir?” sorusuna yönelik analiz sonuçları ve yorumlar paylaşılmaktadır. Değişkenler arasındaki anlamlı farkı belirlemek amacıyla Mann-Whitney U testi ve Kruskal Wallis H testi kullanılarak karşılaştırmalar yapılmıştır.

Tablo 3.

Veli Cinsiyet Dağılımı

	<i>n</i>	Sıra ortalamaları	Sıra toplamaları	<i>U</i>	<i>p</i>
Kadın	236	171,07	40372,00	9306,00	,04*
Erkek	92	147,65	13584,00		
Toplam	328				

*p<0,05

Tablo 3 sonuçlarına göre, veli beklentilerinin cinsiyet değişkenine bağlı olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlar $\chi^2=40372,000$; $p=0,044$; $p<0,05$ değerleriyle bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir.

Tablo 4.

Veli Yaş Aralıkları

	<i>n</i>	Sıra ortalamaları	Ki-Kare	sd	<i>p</i>
35 yaş ve altı	59	199,22	70,72	2	,00*
36-49 yaş	213	180,04			
50 ve üzeri	56	68,61			
Toplam					

*p<0,05

Tablo 4, velilerin beklentilerinin yaş gruplarına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemeye yönelik sonuçları sunmaktadır. Analizler, özel okullarda velilerin beklentilerinin yaş aralıklarına göre anlamlı bir fark içerdiğini ortaya koymaktadır ($\chi^2=70,721$; $p=0,000$; $p<0,05$).

Veli yaş aralıkları değişkeninin alt grupları arasında anlamlı farkları belirlemek amacıyla, yaş grupları arasındaki ikili karşılaştırmalar yapılmıştır. Bu ikili karşılaştırma sonuçları Tablo 5’te raporlanmıştır.

Tablo 5.

Veli Yaş Aralıkları İkili Karşılaştırma Sonuçları

	<i>n</i>	Sıra ortalamaları	Sıra toplamaları	<i>U</i>	<i>p</i>
35 yaş ve altı	59	148,83	8781,00	5556,00	,17
36-49 yaş	213	133,08	28347,00		
Toplam	272				
35 yaş ve altı	59	80,39	4743,00	331,00	,00*
50 ve üzeri	56	34,41	1927,00		
Toplam	115				
36-49 yaş	213	153,95	32792,50	1926,50	,00*
50 ve üzeri	56	62,90	3522,50		
Toplam	269				

*p<0,05

Tablo 5’te belirtilen, özel okul velilerinin yaş grupları arasındaki ikili karşılaştırmalarda, toplam ölçek puanı ortalamalarının 35 yaş ve altı ile 50 yaş ve üzeri, ayrıca 36-49 yaş ile 50 yaş ve üzeri grupları arasında anlamlı şekilde farklılaştığı gözlemlenmiştir. Bu sonuçlar, 35 yaş ve altı ile 50 yaş ve üzeri ve 36-49 yaş ile 50 yaş ve üzeri aralığındaki velilerin müzik dersinden beklentilerinin, 35 yaş ve altı ile 36-49 yaş

aralığındaki velilere kıyasla daha yüksek olduğunu göstermektedir. Ancak, 35 yaş ve altı ile 36-49 yaş aralığındaki veliler arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

Tablo 6.

Veli Meslek Dağılımı

	<i>n</i>	Sıra ortalamaları	Ki-Kare	<i>sd</i>	<i>p</i>
Kamu	143	176,22	4,21	2	,12
Özel	128	158,11			
Çalışmıyor	57	149,45			
Toplam	328				

* $p < 0,05$

Tablo 6'da yer alan sonuçlara göre, özel okul velilerinin müzik dersine yönelik beklentilerinde meslek değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmadığı görülmektedir ($\chi^2=4,206$; $p=0,122$; $p>0,05$).

Tablo 7'de, özel okul velilerinin müzik dersine ilişkin beklentileri, eğitim düzeyi değişkeninin alt grupları arasında anlamlı şekilde farklılık göstermektedir.

Tablo 7.

Veli Eğitim Düzeyi

	<i>n</i>	Sıra ortalamaları	Sıra toplamaları	<i>U</i>	<i>p</i>
İlkokul-Ortaokul-Lise	90	135,37	12183,00	8088	,00*
Lisans-Lisansüstü	238	175,52	41773,00		
Toplam	328				

* $p < 0,05$

3.4. Eğitim kademesine (ilkokul-ortaokul-lise) göre veli beklentileri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Öğrencinin eğitim kademesinin veli beklenti düzeyleri üzerindeki etkisini ele alan araştırmanın son alt problemiine dair bulgular ve değerlendirmeler, non-parametrik testlerden Kruskal-Wallis H testi kullanılarak gruplar arasındaki farklar karşılaştırılmıştır.

Tablo 8.

Öğrenci Eğitim Kademesi

	<i>n</i>	Sıra ortalamaları	Ki-Kare	<i>sd</i>	<i>p</i>
İlkokul	167	197,18	113,85	2	,00*
Ortaokul	93	185,32			
Lise	68	55,75			
Toplam	328				

* $p < 0,05$

Tablo 8'de sunulan sonuçlara göre, velilerin özel okullardan müzik dersi hakkındaki beklentileri, öğrencilerin eğitim kademelerine göre anlamlı şekilde farklılık göstermektedir. $\chi^2=113,857$; $p=,000$; $p<0,0$

4. TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Özel okulların müzik dersine yönelik imkânları, veliler tarafından kısmen yeterli bulunmuştur. Veliler, müzik dersinin çocuklarının gelişimine olumlu katkı sağladığını, ancak ders saatini yetersiz bulduklarını belirtmiştir. Çocukların derste hem eğlendikleri hem de öğrendikleri, ayrıca müzik dersini önemsedikleri görülmüştür. Veliler, müzik dersini gereksiz bulmadıklarını ve çocuklarının düşük notlarında olumsuz tepki vermediklerini ifade etmiştir. Çocuklarının en az bir enstrüman çalmasını isteyen veliler, okulda hafta

sonu müzik kursları talep etmektedir. Ayrıca, müzik öğretmenlerinin sayısının artırılması gerektiği de vurgulanmıştır.

Araştırmalar, velilerin çocuklarının yeteneklerinin keşfedilip geliştirilmesini beklediğini ve müzik dersinin bu beklentilerle örtüştüğünü göstermiştir (Bayram, 1997). Sosyal ve kültürel faaliyet çeşitliliğine verilen önem, müzik kursları ve enstrüman öğrenme isteğiyle paralellik arz etmektedir (Hesapçioğlu, 1999; Kaya-Kürekcı 2002; Özkara, 2002). Ayrıca, velilerin okulun fiziksel imkânlarına verdikleri değer de araştırma sonuçlarıyla örtüşmektedir (Hesapçioğlu, 1999; Kaya-Kürekcı, 2002; Nartgün ve Kaya, 2016).

Müzik öğretmenlerinin beklentileri, özel okullarda müzik dersine yönelik ciddi eksikliklere işaret etmektedir. Yapılan analizler, öğretmenlerin dersliklerin donanımsız olduğunu ve enstrüman sayısı ile çeşitliliğinin yetersiz kaldığını göstermektedir. Ustaoglu ve Barış (2017, s. 4708), çalışmasında müzik öğretmenlerinin, okullarda ders içi materyal eksikliği ve enstrüman çalma konusunda velilerin yüksek beklentileri olduğunu belirtmişlerdir. Veliler, materyal temini konusunda öğretmenleri desteklese de, müzik dersinin diğer dersler kadar önemsenmediği ve yalnızca çalgı çalınıp şarkı söylenen bir ders olarak algılandığı sonucuna ulaşılmıştır. Veliler, çocuklarının koro ve çalgı gruplarında yer almasını isterken, müzikte yetenekli öğrencileri kurslarla yeterince desteklemedikleri de tespit edilmiştir. Öğretmenler, bu yüksek veli beklentilerinin üzerlerinde baskı yarattığını, ancak performanslarını kısmen olumlu yönde etkilediğini belirtmişlerdir. Bununla birlikte, ders saatlerinin artırılması ve müzik öğretmeni sayısının çoğaltılması gerektiği dile getirilmiştir.

Müzik öğretmenlerinin iş doyumu, öğretim yöntemleri ve eğitim ihtiyaçları bu kapsamda öne çıkan konulardır. Köksal (2023, s. 261-265), özel okullarda çalışan müzik öğretmenlerinin iş doyumunun devlet okullarındaki meslektaşlarına göre daha düşük olduğunu; bunun, yoğun iş yükü ve yüksek stres düzeylerinden kaynaklandığını belirtmiştir (Gül & Kale, 2020, s. 226). Gençel-Ataman ve Okay'ın (2009, s. 9-10) araştırması, müzik öğretmenlerinin sınıf donanım eksiklikleri ve ders saatlerinin yetersizliği gibi konularda benzer şikâyetleri ortaya koymuştur. Bu bulgular, mevcut çalışmayla büyük ölçüde örtüşmektedir.

Özel okullarda eğitim gören çocukların velilerinin müzik dersine yönelik beklentileri, demografik değişkenler açısından incelenmiştir. Analiz sonuçlarına göre, kadın velilerin beklentilerinin erkek velilere kıyasla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ve bu bulgu, Şahan'ın (2011, s.102) araştırmasında elde ettiği, kadın velilerin beklentilerinin daha fazla olduğu sonucuyla örtüşmektedir. Yaş değişkenine bakıldığında, 36-49 yaş aralığındaki velilerin beklentilerinin 35 yaş altı ve 50 yaş üstü velilere göre daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Meslek değişkeni ise müzik dersine yönelik beklentiler üzerinde bir farklılık yaratmamıştır. Eğitim düzeyine göre yapılan incelemede, lisans ve lisansüstü eğitim almış velilerin beklentilerinin, ilkokul, ortaokul ve lise mezunlarına kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar, Demir'in (2000, s.43) çalışmasında da ortaya konduğu gibi, velilerin eğitim düzeyine göre beklentilerinin farklılık gösterdiği bulgusuyla benzerlik taşımaktadır.

Araştırmanın dördüncü ve son alt problemi, "Veli beklentileri eğitim kademesine (ilkokul, ortaokul, lise) göre anlamlı bir farklılık gösteriyor mu?" sorusunu ele almaktadır. Özel okullarda 1. sınıftan 12. sınıfa kadar çocukları bulunan velilerin müzik dersine yönelik beklentilerinin eğitim kademelerine göre farklılık gösterip göstermediğini anlamak amacıyla yapılan analizler, beklentilerin eğitim kademesine göre anlamlı farklılıklar taşıdığını ortaya koymuştur. İlkokul velilerinin, ortaokul ve lise velilerine kıyasla müzik dersine dair beklentilerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ancak, Şahan'ın (2011, s. 105) çalışmasında, velilerin eğitim kademelerine göre beklentilerinde anlamlı bir fark bulunmamış olup, bu sonuç mevcut çalışmanın bulgularıyla örtüşmemektedir.

Araştırma bulguları, özel okullarda müzik dersine yönelik beklentilerin, hem veliler hem de öğretmenler açısından ortak bir noktada buluştuğunu, ancak uygulamada bazı eksikliklerin bulunduğunu göstermektedir. Velilerin, çocuklarının en az bir enstrüman çalmasını istemesi ve bu doğrultuda kurs taleplerinde bulunması, müzik eğitiminin bireysel gelişim üzerindeki önemine duyulan farkındalığı ortaya koymaktadır. Ancak, ders saatlerinin yetersizliği ve fiziksel donanım eksiklikleri, bu beklentilerin tam

anlamıyla karşılanmasını engellemektedir. Bu durum, müzik dersinin diğer akademik dersler kadar önemsenmediği algısını güçlendirmektedir. Öte yandan, öğretmenlerin yüksek veli beklentileri karşısında hissettikleri baskı, eğitim sürecinde bir motivasyon unsuru olarak değerlendirilebilse de bu baskının uzun vadede tükenmişlik hissine yol açabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Dolayısıyla, müzik dersinin hem fiziksel altyapı hem de ders saati açısından güçlendirilmesi, öğretmenlerin desteklenmesi ve velilerin beklentilerinin gerçekçi bir zemine oturtulması, daha etkili bir müzik eğitimi için kritik bir gereklilik olarak öne çıkmaktadır.

4.1. Öneriler

Bu çalışmanın ışığında, özel okullarda müzik derslerinin etkinliğini artırmak ve eğitim süreçlerini daha verimli hale getirmek amacıyla müzik eğitiminin etkisini en üst düzeye çıkarmak ve öğrencilere daha zengin bir öğrenme deneyimi sunmak için aşağıdaki stratejik öneriler geliştirilmiştir.

- 1- Müzik derslerinin daha etkili olabilmesi için, okul bünyesinde müzik derslikleri modern ekipmanlarla tam donanımlı hale getirilmeli, ders ortamları öğrenci merkezli bir yaklaşımla yeniden yapılandırılabilir.
- 2- Müzik eğitiminde kaliteyi artırmak adına, her okulda yalnızca bir müzik öğretmeni yerine, farklı müzik alanlarında uzmanlaşmış birden fazla öğretmen istihdam edilerek zenginleştirilmiş bir eğitim sunulabilir.
- 3- Enstrüman derslerinde daha verimli bir öğretim süreci sağlamak için, her enstrümana özel tasarlanmış ve akustik açıdan uygun şekilde tasarlanmış dersin doğasına uygun sınıflar oluşturulabilir.
- 4- Özel okulların geniş imkânlarından yararlanarak, velilerin sanat derslerine olan farkındalığını artırmak amacıyla, okul bünyesinde sanata yönelik seminerler, atölyeler ve benzeri etkinlikler düzenlenebilir.

Kaynakça /Reference

- Açıkan, A. (1989). Özel ve devlet liselerinde veli beklentilerinin örgütsel ve yönetsel boyutları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(4).
- Akdoğan, H. (2014). *Velilerin öğrenci başarısı için okul yönetimi ve öğretmenlerden beklentileri* [Yüksek lisans tezi, Fatih Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Bayram, B. (1997). *Özel okul velilerinin beklentileri ile ekonomik durumu müsait olduğu halde devlet okullarına yönelen velilerin beklentilerinin belirlenmesi ve buna bağlı olarak özel okullarda görülen kapasite boşluğunun nedenlerini tespit etmeye yönelik bir araştırma* [Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>, 30-32.
- Bozyiğit, S. (2017). Özel okulların eğitim hizmetlerine ilişkin veli beklentisi ve algısı: Nitel bir araştırma. In ICPESS (International Congress on Politic, Economic and Social Studies), 2, 538-540.
- Büyüköztürk, Ş. (2006). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi, 16.
- Demir, Z. (2000). *Öğrenci velilerinin beklentileri açısından özel ve resmî okulların karşılaştırılması (Niğde il örneği)* [Yüksek lisans tezi, Niğde Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Elliott, A.C., & Woodward, W.A. (2007). *Statistical analysis quick reference guidebook with spss examples*. Sage Publications, 77-79.
- Falbo, T., Glover, R. W., Stokes, S. L., Holcombe, W. L., Lee, W. N., Inchauste, V., & Schexnayder, D. (2003). Parent satisfaction with school quality: Evidence from one texas district. *Texas, USA: University of Texas Press*. <http://dx.doi.org/10.26153/tsw/26483>
- Fındıkçı, İ. (1997). *Eğitim pazarında reklam ve insan unsuru*. Yaşadıkça Eğitim Dergisi, 53.
- Gençel A. Ö. & Okay, H. (2009). İlköğretim müzik öğretmenlerinin yapılandırmacı yaklaşıma dayalı ilköğretim müzik dersi öğretim programına yönelik görüşleri (Balıkesir ili örneği). 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, Balıkesir, 9-10.
- Gibbons, S. & Silva, O. (2011). School quality, child wellbeing and parents' satisfaction. *Economics of Education Review*, 30(2), 312-331. <https://doi.org/10.1016/j.econedurev.2010.11.001>, 321
- Gül, H., & Kale, A. (2020). Devlet okulları ve özel okullardaki müzik eğitimi uygulamalarına ilişkin bir değerlendirme. *Eurasian Journal of Music and Dance*, 1(1), 45-60. <https://doi.org/10.31722/ejmd.844798>, 226
- Hesapçıoğlu, M. & Nohutçu, A. (1999). Velilerin özel okul tercihlerini etkileyen faktörler ve okulların reklam stratejileri. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(11), 183-202.
- Kaya Kürekçi, Ö. (2002). *Özel okullarda eğitim hizmetlerine ilişkin pazarlama karması stratejileri ve özel ilköğretim okulu velilerine yönelik bir alan araştırması* [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Köksal, M. (2023). Müzik öğretmenlerinin iş doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeylerinin devlet ve özel okul bağlamında incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 123-145. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.1257323>
- Kulaksızoğlu, A., Çakar, M. & Dilmaç, M. (1999). Türkiye’de özel okullar hakkındaki tutumla ilgili bir araştırma. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(11), 233-246.
- Nartgün, Ş. & Kaya, A. (2016). Özel okul velilerinin beklentileri doğrultusunda okul imajı oluşturma. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 153-167.
- Özkara, Y. (2002). *Özel ilköğretim okullarının veli beklentilerini karşılama düzeyi* [Yüksek lisans tezi, Sekçuk Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>

- Sarıçay, N. (2006). *Türkiye'de eğitim sektörünün sorunları, eğitimin ekonomik boyutu ve çözümleri*. İzmir Ticaret Odası Araştırma ve Meslekleri Geliştirme Müdürlüğü, Ar-ge Bülteni
- Say, A. (2002). *Müziğin kitabı*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 12.
- Smedley, D. (1995). Marketing secondary schools to parents-some lesson from the research on parental choice. *Education Manegement & Adminisration*, 23(2), 96-103.
- Şahan, M. A. (2011). *İlköğretim okullarında öğrencisi olan velilerin yönetici ve öğretmenlerden beklentileri* [Yüksek lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Türkiye Eğitim Meclisi Raporu (2014). *Türkiye eğitim meclisi sektörü raporu*. <https://www.tobb.org.tr/Documents/yayinlar/2014/T%C3%BCrkiye%20E%C4%9Fitim%20Meclis%20Sekt%C3%B6r%20Raporu%202014%20web.pdf>
- Uçan A. (1996). *İnsan ve müzik, insan ve sanat eğitimi*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 23.
- Ustaoglu, B., & Barış, D. A. (2017). Özel okullardaki öğrencilerin, öğretmenlerin ve yöneticilerin müzik dersine ilişkin görüşleri. *Journal of Human Sciences*, 14(4), 4701-4710. <https://doi.org/10.14687/jhs.v14i4.5058>

EXTENDED ABSTRACT

1. INTRODUCTION

Music education is a critical element that supports the multifaceted development of individuals during their educational process. Especially when received from an early age, music education positively affects children's cognitive, affective, psychomotor, and social development, making significant contributions to their cultural accumulation. Additionally, music education is known to enhance aesthetic sensitivity and creative thinking skills. In this context, it is important for music education to be meticulously structured and implemented in alignment with its objectives, as it is crucial for both individual and societal development.

Within the contemporary educational system, the importance of artistic courses is emphasized alongside scientific and cultural subjects. Private schools preferred by parents offer education focusing not only on academic success but also on children's interests and talents (Sarıçay, 2012). Parents do not want their children to be limited to standard curricula but demand development in areas of their interest as well. Increasing numbers of private schools are dedicating substantial space to artistic education alongside standard subjects. Various studies indicate that this is one of the reasons why private schools are preferred.

The primary aim of this study is to analyze music classes in private educational institutions according to the expectations of parents and the perspectives of music teachers. The research examines whether factors such as parents' age, gender, occupation, and education level create differences in these expectations, and also investigates whether these expectations vary depending on the students' educational levels (elementary, middle, high school).

This study is the first comprehensive investigation aimed at identifying the expectations regarding music classes held by students' parents and music teachers at 11 private schools in Bolu. It significantly contributes by revealing music teachers' awareness of parents' expectations and their views on the quality of the music classes. Additionally, this research serves as a valuable guide for future studies on similar topics.

2. METHOD

The study included 11 different private schools in Bolu. Surveys were administered to the parents of students attending these schools and to the music teachers working there. To address the research subproblems, surveys were distributed to parents and music teachers at these schools across various educational levels. The surveys and personal information forms designed to measure expectations regarding music classes were reviewed based on parent and teacher feedback, and their reliability was tested through pilot applications. The study aimed to reach 700 parents and 11 music teachers. The surveys used a 5-point Likert scale to assess parent expectations.

This study employs both correlational and descriptive research approaches. Correlational research examines relationships between variables without intervention (Büyüköztürk, 2006). Descriptive research, on the other hand, involves collecting data to understand the current state of a subject. In this study, descriptive data were first presented, followed by a correlational analysis. The scales used facilitated the systematic collection and analysis of parents' and teachers' opinions on music classes.

The parent expectation scales were directly distributed to the schools by the researcher and handed out to parents through the guidance services and school principals. The completed scales were also collected using the same method. Additionally, the teacher surveys were delivered by the researcher and collected after they were completed. This approach ensured a systematic methodology in the data collection process.

The analysis examined whether parental expectations vary based on demographic variables such as age, gender, education level, and occupation. Additionally, it investigated differences in parental expectations according to student grade level. Normality testing of the data was conducted using the Kolmogorov-Smirnov test due to the sample size exceeding 50 (Elliott & Woodward, 2007). Comparisons among

categorical variables were performed using the Mann-Whitney U test, while differences among occupation subgroups were assessed with the Kruskal-Wallis H test. Comparisons between subgroups of age and student grade level were analyzed using both the Kruskal-Wallis H test and the Mann-Whitney U test.

3. FINDINGS, DISCUSSION AND RESULTS

The facilities for music classes at private schools were found to be partially adequate by parents. While parents acknowledged that music classes positively contribute to their children's development, they considered the class duration insufficient. It was observed that children both enjoy and learn from the music classes, and they value the subject. Parents did not view music classes as unnecessary and did not react negatively to their children's low grades in these classes. Parents who desire their children to play at least one instrument have requested weekend music courses at the school. Additionally, the need to increase the number of music teachers was emphasized.

The expectations of music teachers indicate significant deficiencies in music classes at private schools. Analyses reveal that teachers find classrooms inadequately equipped and the number and variety of instruments insufficient. Although parents support teachers in providing materials, it has been concluded that music classes are not given the same importance as other subjects and are perceived merely as classes for playing instruments. While parents want their children to participate in choirs and instrumental groups, it was also found that music teachers do not sufficiently support talented students with courses. Teachers reported that these high parental expectations create pressure, but they have a partially positive effect on their performance. Nonetheless, there is a call for increasing class hours and the number of music teachers.

The expectations of parents with children attending private schools regarding music classes were examined based on gender, age, occupation, and education level. The analysis found that female parents have higher expectations compared to their male counterparts. In terms of age, it was found that parents aged 36-49 have higher expectations compared to those under 35 and those over 50. The occupation variable did not create any differences in expectations for music classes. However, an analysis based on education level revealed that parents with bachelor's and postgraduate degrees have higher expectations compared to those with only primary, secondary, or high school education. Analyses conducted to determine whether the expectations of parents with children in private schools from 1st to 12th grade vary by educational level revealed significant differences. It was found that elementary school parents have higher expectations for music classes compared to middle and high school parents.

ARAŞTIRMANIN ETİK İZNİ

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması gerektiği belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 13.12.2018

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 2018/261

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

1. Yazarın araştırmaya katkı oranı %70, 2. yazarın araştırmaya katkı oranı %30'dur.

Yazar 1: Araştırmanın tasarlanması, literatür tarama, veri toplama, tartışma yazma, veri analizi, raporlaştırma.

Yazar 2: Danışmanlık, yöntemin belirlenmesi, yönlendirme.

ÇATIŞMA BEYANI

Araştırmada herhangi bir kişi ya da kurum ile finansal ya da kişisel yönden bağlantı yoktur. Araştırmada çıkar çatışması bulunmamaktadır.